

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a zecea extinsă)

14 aprilie 2021 *

„Ajutoare de stat – Piața daneză a transportului aerian – Ajutor acordat de Danemarca în favoarea unei companii aeriene în cadrul pandemiei de COVID-19 – Garanție – Decizie de a nu ridica obiecții – Angajamente care condiționează compatibilitatea ajutorului cu piața internă – Ajutor destinat reparării pagubelor provocate de un eveniment extraordinar – Libertatea de stabilire – Libera prestare a serviciilor – Egalitate de tratament – Obligația de motivare”

În cauza T-378/20,

Ryanair DAC, cu sediul în Swords (Irlanda), reprezentată de E. Vahida, F.-C. Laprêvotte, S. Rating, I.-G. Metaxas-Maranghidis și V. Blanc, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de F. Tomat, L. Flynn și S. Noë, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Regatul Danemarcei, reprezentat de J. Nymann-Lindegren și M. Søndahl Wolff, în calitate de agenți, asistați de R. Holdgaard, avocat,

de

Republica Franceză, reprezentată de E. de Moustier și P. Dodeller, în calitate de agenți,

și de

SAS AB, cu sediul în Stockholm (Suedia), reprezentată de F. Sjövall, avocat,

interveniente,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se solicită anularea Deciziei C(2020) 2416 final a Comisiei din 15 aprilie 2020 privind ajutorul de stat SA.56795 (2020/N) – Danemarca – Compensarea pagubelor provocate SAS de pandemia de COVID-19,

* Limba de procedură: engleza.

TRIBUNALUL (Camera a zecea extinsă),

compus din domnii M. van der Woude, președinte, A. Kornezov și E. Buttigieg, doamna K. Kowalik-Bańczyk (raportoare) și domnul G. Hesse, judecători,

grefier: E. Artemiou, administratoare,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 27 noiembrie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul litigiului

- 1 La 10 aprilie 2020, Regatul Danemarcei a notificat Comisiei Europene, în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) TFUE, o măsură de ajutor (denumită în continuare „măsura în cauză”) sub forma unei garanții aferente unei linii de credit de tip revolving în cuantum maxim de 1,5 miliarde de coroane suedeze (SEK) în favoarea SAS AB. Această măsură vizează acordarea în favoarea SAS a unor compensații parțiale pentru pagubele rezultate din anularea sau reprogramarea zborurilor sale ca urmare a instituirii restricțiilor de călătorie în contextul pandemiei de COVID-19.
- 2 La 15 aprilie 2020, Comisia a adoptat Decizia C(2020) 2416 final privind ajutorul de stat SA.56795 (2020/N) – Danemarca – Compensarea pagubelor provocate SAS de pandemia de COVID-19 (denumită în continuare „decizia atacată”), prin care a considerat că măsura în cauză, pe de o parte, constituia un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE și, pe de altă parte, era compatibilă cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE.

Procedura și concluziile părților

- 3 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 19 iunie 2020, reclamanta, Ryanair DAC, a introdus prezenta acțiune.
- 4 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului în aceeași zi, reclamanta a solicitat judecarea prezentei acțiuni potrivit procedurii accelerate, conform articolelor 151 și 152 din Regulamentul de procedură al Tribunalului. Prin decizia din 15 iulie 2020, Tribunalul (Camera a zecea) a admis cererea de aplicare a procedurii accelerate.
- 5 La propunerea Camerei a zecea, Tribunalul a decis, în temeiul articolului 28 din Regulamentul de procedură, să trimită cauza în fața unui complet de judecată extins.
- 6 Comisia a depus memoriul în apărare la grefa Tribunalului la 29 iulie 2020.
- 7 În temeiul articolului 106 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, reclamanta a prezentat, la 12 august 2020, o cerere motivată de organizare a unei ședințe de audiere a pledoariilor.
- 8 Prin înscrisurile depuse la grefa Tribunalului la 31 august 2020, la 4 septembrie 2020 și, respectiv, la 21 septembrie 2020, Regatul Danemarcei, SAS și Republica Franceză au formulat cereri de intervenție în prezenta procedură în susținerea concluziilor Comisiei. Prin înscrisurile depuse la grefa Tribunalului la 8, la 15 și, respectiv, la 30 septembrie 2020, reclamanta a solicitat, în conformitate cu articolul 144

alineatul (7) din Regulamentul de procedură, ca anumite date conținute în cererea introductivă și în versiunea prescurtată a acesteia să nu fie comunicate Regatului Danemarcei, SAS și Republicii Franceze.

- 9 Prin Ordonanțele din 17 septembrie 2020 și, respectiv, din 7 octombrie 2020, președintele Camerei a zecea extinse a Tribunalului a admis cererile de intervenție formulate de Regatul Danemarcei, de Republica Franceză și de SAS și a limitat provizoriu comunicarea cererii introductive și a versiunii prescurtate a cererii introductive a acesteia la versiunile neconfidențiale prezentate de reclamantă, în așteptarea eventualelor observații ale acestora cu privire la cererea de aplicare a regimului de confidențialitate.
- 10 Prin măsurile de organizare a procedurii notificate la 7 octombrie 2020, s-a încuviințat depunerea de către Regatul Danemarcei, Republica Franceză și SAS, în temeiul articolului 154 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, a unui memoriu în intervenție.
- 11 Reclamanta solicită Tribunalului:
 - anularea deciziei atacate;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 12 Comisia și SAS solicită Tribunalului:
 - respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.
- 13 Republica Franceză și Regatul Danemarcei solicită Tribunalului respingerea acțiunii.

În drept

- 14 Trebuie amintit că instanța Uniunii Europene este abilitată să aprecieze, în funcție de împrejurările fiecărei cauze, dacă o bună administrare a justiției justifică respingerea pe fond a unei acțiuni, fără a se pronunța în prealabil cu privire la admisibilitatea acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 februarie 2002, Consiliul/Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, punctele 51 și 52, și Hotărârea din 14 septembrie 2016, Trajektna luka Split/Comisia, T-57/15, nepublicată, EU:T:2016:470, punctul 84). Prin urmare, având în vedere, în special, considerațiile care au condus la aprobarea unei examinări accelerate a prezentei proceduri și importanța unui răspuns rapid pe fond atât pentru reclamantă, cât și pentru Comisie și pentru Regatul Danemarcei, trebuie să se examineze de la bun început temeinicia acțiunii, fără pronunțarea în prealabil asupra admisibilității acesteia.
- 15 În susținerea acțiunii, reclamanta invocă cinci motive, întemeiate, primul, pe încălcarea de către Comisie a cerinței potrivit căreia ajutoarele acordate în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE nu sunt destinate reparării pagubelor suferite de o singură victimă, al doilea, pe considerarea în mod greșit de către Comisie a măsurii în cauză drept proporțională în raport cu pagubele provocate SAS de pandemia de COVID-19, al treilea, pe încălcarea de către Comisie a diverse dispoziții referitoare la liberalizarea transportului aerian în cadrul Uniunii, al patrulea, pe încălcarea de către Comisie a drepturilor sale procedurale prin refuzul de a iniția procedura oficială de investigare în pofida unor dificultăți serioase și, al cincilea, pe încălcarea de către Comisie a articolului 296 al doilea paragraf TFUE.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea de către Comisie a cerinței potrivit căreia ajutoarele acordate în temeiul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE nu sunt destinate reparării pagubelor suferite de o singură victimă

- 16 Reclamanta susține că evenimentele extraordinare în sensul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE afectează, în principiu, regiuni sau sectoare întregi sau chiar o întreagă economie. Astfel, această dispoziție ar fi destinată reparării pagubelor suferite de toate victimele acestor evenimente, iar nu numai de unele dintre ele.
- 17 Comisia, Regatul Danemarcei, Republica Franceză și SAS contestă argumentația reclamantei.
- 18 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, sunt compatibile cu piața internă ajutoarele destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare.
- 19 În speță, reclamanta nu contestă aprecierea Comisiei, reținută în decizia atacată, potrivit căreia pandemia de COVID-19 trebuie considerată un „eveniment extraordinar” în sensul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE. Pe de altă parte, din decizia atacată rezultă că pandemia de COVID-19 a condus la întreruperea majorității transporturilor aeriene de pasageri, având în vedere în special închiderea frontierelor mai multor state membre ale Uniunii, printre care Danemarca.
- 20 Rezultă că reclamanta arată în mod întemeiat că SAS nu este singura întreprindere, nici singura companie aeriană care a fost afectată de evenimentul extraordinar în cauză.
- 21 Cu toate acestea, astfel cum arată în mod întemeiat Comisia în memoriul său în apărare, în sarcina statelor membre nu există nicio obligație de a acorda ajutoare destinate reparării pagubelor provocate de un eveniment extraordinar în sensul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE.
- 22 Mai precis, pe de o parte, deși articolul 108 alineatul (3) TFUE obligă statele membre să notifice Comisiei proiectele lor în materie de ajutoare de stat înainte de punerea în aplicare a acestora, el nu le obligă, în schimb, să acorde un ajutor (Ordonanța din 30 mai 2018, Yanchev, C-481/17, nepublicată, EU:C:2018:352, punctul 22).
- 23 Pe de altă parte, un ajutor poate fi destinat reparării pagubelor provocate de un eveniment extraordinar, în conformitate cu articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, independent de faptul că nu repară totalitatea acestor pagube.
- 24 În consecință, nu rezultă nici din articolul 108 alineatul (3) TFUE, nici din articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE că statele membre ar fi obligate să repare totalitatea pagubelor provocate de un eveniment extraordinar, astfel încât ele nu pot fi obligate nici să acorde ajutoare tuturor victimelor acestor pagube.
- 25 În aceste condiții, reclamanta nu poate susține în mod întemeiat că Comisia a săvârșit o eroare de drept prin simplul fapt că de măsura în cauză nu beneficiază toate victimele pagubelor provocate de pandemia de COVID-19.
- 26 În consecință, primul motiv invocat de reclamantă trebuie înlăturat.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe faptul că Comisia a considerat în mod greșit că măsura în cauză era proporțională în raport cu pagubele provocate SAS de pandemia de COVID-19

- 27 Reclamanta susține că Comisia a încălcat articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE prin faptul că a autorizat o posibilă supracompensare a pagubei suferite de SAS.
- 28 Comisia, Regatul Danemarcei, Republica Franceză și SAS contestă argumentația reclamantei.
- 29 În această privință, este necesar să se arate că, întrucât constituie o derogare de la principiul general al incompatibilității ajutoarelor de stat cu piața internă, enunțat la articolul 107 alineatul (1) TFUE, articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte. Prin urmare, în sensul acestei dispoziții, pot fi compensate numai dezavantajele economice cauzate direct de calamități naturale sau de alte evenimente extraordinare (Hotărârea din 23 februarie 2006, Atzeni și alții, C-346/03 și C-529/03, EU:C:2006:130, punctul 79).
- 30 Rezultă că ajutoarele susceptibile să depășească pierderile suportate de beneficiarii lor nu intră sub incidența articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 noiembrie 2004, Spania/Comisia, C-73/03, nepublicată, EU:C:2004:711, punctele 40 și 41).
- 31 În decizia atacată, Comisia a considerat că măsura în cauză vizează acordarea în favoarea SAS a unor compensații parțiale pentru pagubele rezultate din anularea sau reprogramarea zborurilor sale ca urmare a instituirii unor restricții de călătorie în contextul pandemiei de COVID-19. Deși a arătat că întinderea pagubelor suferite de SAS nu era cunoscută încă la adoptarea deciziei menționate, aceasta a precizat totuși că era vorba despre „pierderea de valoare adăugată”, care constă în diferența dintre veniturile din perioada martie 2019-februarie 2020 și cele din perioada martie 2020-februarie 2021, din care au fost excluse, pe de o parte, costurile variabile evitate, care au fost calculate pe baza costurilor suportate în perioada martie 2019-februarie 2020, și, pe de altă parte, marja de profit aferentă pierderii de venituri. Quantumul pagubei a fost evaluat provizoriu ținând seama de o scădere a traficului aerian cuprinsă între 50 % și 60 % pentru perioada martie 2020-februarie 2021 în raport cu perioada martie 2019-februarie 2020 și ar corespunde unui quantum cuprins între 5 și 15 miliarde SEK.
- 32 În aceste condiții, Comisia a considerat că, chiar și în ipoteza în care quantumul ajutorului care rezultă din măsura în cauză ar corespunde quantumului garantat, și anume 1,5 miliarde SEK, acest quantum ar rămâne inferior pagubei suferite de SAS. Pe de altă parte, aceasta a precizat că Regatul Danemarcei se angajase să efectueze o evaluare *ex post* a pagubei suferite efectiv de SAS cel târziu la 30 iunie 2021 și să solicite rambursarea ajutorului primit în măsura în care acesta ar depăși paguba respectivă, ținând seama de ansamblul ajutoarelor care puteau fi acordate SAS ca urmare a pandemiei de COVID-19, inclusiv de autorități străine, printre care și autoritățile norvegiene.
- 33 În primul rând, *primo*, reclamanta susține că metoda de calcul care vizează evaluarea pagubei suferite de SAS, prezentată în decizia atacată, nu este suficient de precisă și nu permite să se aprecieze în mod corect paguba suferită de această întreprindere. Ea susține că, în aceste condiții, Comisia a săvârșit o eroare de drept, precum și o eroare de apreciere.
- 34 *Secundo*, reclamanta susține că Comisia ar fi trebuit să țină seama de pagubele suferite de celelalte companii aeriene din Danemarca.
- 35 În ceea ce privește, *primo*, evaluarea pagubei suferite de SAS, din cuprinsul punctului 31 de mai sus rezultă că, în decizia atacată, Comisia a identificat elementele care ar trebui luate în considerare pentru a cuantifica paguba, și anume pierderea de venit, costurile variabile evitate și ajustarea marjei de profit, precum și perioada în care această pagubă s-ar putea materializa. Pe de altă parte, aceasta a precizat că pierderea de venit trebuia stabilită ținând seama de ansamblul veniturilor SAS, iar nu numai de cele derivate din transportul aerian de pasageri, și a prezentat o listă neexhaustivă a

costurilor suportate de SAS. În plus, astfel cum reiese din considerentele (34)-(37) ale deciziei atacate, Comisia a reținut angajamentul autorităților daneze, pe de o parte, de a proceda la cuantificarea *ex post* detaliată și concretă a pagubei suferite de SAS și a cuantumului ajutorului de care ar fi beneficiat în final și, pe de altă parte, de a se asigura că SAS va rambursa o eventuală supracompensare a pagubei respective.

- 36 În consecință, trebuie să se considere că, ținând seama de împrejurările speței, caracterizate de evenimentul extraordinar, în sensul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, pe care îl constituie pandemia de COVID-19, de caracterul său evolutiv și de caracterul în mod necesar prospectiv al cuantificării pagubei cauzate și al cuantumului ajutorului acordat în final, Comisia a prezentat cu suficientă precizie, în decizia atacată, o metodă de calcul pentru evaluarea pagubei suferite de SAS.
- 37 Pe de altă parte, trebuie să se constate că reclamanta nu prezintă niciun element de natură să demonstreze că metoda de calcul, astfel cum a fost definită în decizia atacată, ar permite plata unui ajutor de stat mai mare decât paguba suferită efectiv de SAS. În această privință, împrejurarea invocată de reclamantă, potrivit căreia Comisia, în documentul intitulat „Ajutoare destinate reparării pagubelor provocate de calamități naturale [articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE] Listă de verificare pentru statele membre”, invită statele membre să furnizeze „un program detaliat care prevede metoda de calcul al pagubelor” în ipoteza în care o astfel de metodă ar exista deja în dreptul național al statului membru în cauză, nu este de natură să demonstreze că metoda de calcul definită în decizia atacată ar fi lipsită de precizie în vederea aplicării articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE.
- 38 În aceste condiții, având în vedere elementele de mai sus, trebuie să se considere că, în ceea ce privește evaluarea pagubei suferite de SAS, Comisia nu a săvârșit o eroare de drept și nici o eroare de apreciere.
- 39 În ceea ce privește, *secundo*, paguba suferită de celelalte companii aeriene din Danemarca, reclamanta arată, întemeindu-se pe argumentația sa dezvoltată în cadrul primului motiv, că Comisia trebuia să țină seama de toate victimele evenimentului extraordinar în cauză prevăzut la articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE. Cu toate acestea, trebuie amintit că, astfel cum s-a menționat la punctul 24 de mai sus, statele membre nu sunt obligate să acorde ajutoare tuturor victimelor pagubelor provocate de un astfel de eveniment extraordinar. În consecință, contrar celor pretinse de reclamantă, acordarea unui ajutor exclusiv în beneficiul SAS nu depindea de demonstrarea de către Comisie a faptului că paguba cauzată de acest eveniment afecta doar întreprinderea respectivă.
- 40 În al doilea rând, reclamanta susține că nu ar fi posibil pentru Comisie să controleze proporționalitatea măsurii în cauză înainte de luna martie 2021. Aceasta arată că SAS beneficiază de integralitatea ajutorului aproape imediat după adoptarea deciziei atacate, în timp ce paguba suferită de SAS nu s-ar materializa decât în mod progresiv până în luna martie 2021, iar cuantumul pagubelor respective ar rămâne ipotetic, având în vedere în special lipsa unei metode de calcul al acestuia.
- 41 În această privință, *primo*, trebuie arătat că măsura în cauză este o garanție aferentă unei linii de credit de tip revolving. Rezultă că cuantumul maxim al ajutorului, și anume cuantumul garantat de 1,5 miliarde SEK, va fi plătit numai în ipoteza în care SAS s-ar afla în incapacitate de a rambursa integral sumele care i-ar fi fost împrumutate. Or, reclamanta nu prezintă niciun element de natură să demonstreze că, atunci când a fost adoptată decizia atacată, Comisia trebuia să cunoască faptul că SAS s-ar afla în mod necesar într-o astfel de incapacitate.
- 42 Rezultă că, astfel cum reiese, de altfel, din Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea articolelor [107] și [108 TFUE] privind ajutoarele de stat sub formă de garanții (JO 2008, C 155, p. 10), cuantumul ajutoarelor în favoarea SAS corespundea, în realitate, diferenței în ceea ce privește ratele dobânzii acordate acesteia din urmă în prezența sau în lipsa măsurii în cauză la data adoptării deciziei atacate.

- 43 Comisia a evaluat rata maximă a dobânzii, în lipsa măsurii în cauză, la 10,26 %, fără ca acest aspect să fie contestat de reclamantă. În consecință, cuantumul ajutoarelor plătite SAS nu poate depăși 153,9 milioane SEK în primul an, din care ar trebui, în plus, să se deducă prețul acestei măsuri facturat SAS, care se ridică, potrivit deciziei atacate, la minimum 15 milioane SEK pe an, precum și rata dobânzii negociate de SAS, ținând seama de adoptarea măsurii menționate.
- 44 Rezultă că reclamanta nu poate susține în mod întemeiat că SAS poate primi totalitatea ajutorului de la adoptarea deciziei atacate.
- 45 *Secundo*, Comisia a considerat, în orice caz, că paguba suferită de SAS, evaluată la cel puțin 5 miliarde SEK, ar fi mai mare decât cuantumul garantat de măsura în cauză, și anume 1,5 miliarde SEK. Or, deși evaluarea pagubei depinde de previziuni referitoare la scăderea traficului aerian, reclamanta nu prezintă niciun element de natură să repună în discuție această apreciere. Mai precis, ea nu contestă ipoteza, reținută de Comisie, a unei scăderi a traficului aerian cuprinsă între 50 % și 60 % pentru perioada martie 2020-februarie 2021 în raport cu perioada martie 2019-februarie 2020. Aceasta nu contestă nici faptul că paguba suferită de SAS ca urmare a pandemiei de COVID-19 se ridică la cel puțin 5 miliarde SEK.
- 46 În aceste condiții, reclamanta nu poate contesta în mod întemeiat proporționalitatea măsurii în cauză.
- 47 În al treilea rând, reclamanta susține că Comisia nu a luat în considerare nici ajutoarele acordate de Regatul Norvegiei și de Regatul Suediei, nici pe cele care ar putea fi acordate înainte de luna martie 2021.
- 48 În această privință, este suficient să se arate că, pe de o parte, în decizia atacată, Comisia a constatat că paguba suferită de SAS, evaluată la cel puțin 5 miliarde SEK, ar fi mai mare decât cuantumul garantat cumulate care rezultă din măsura în cauză și dintr-o schemă de ajutor adoptată anterior de Regatul Suediei pentru care SAS era eligibilă, și anume 3 miliarde SEK. Pe de altă parte, Comisia s-a referit în mod expres la toate ajutoarele care pot fi acordate SAS ca urmare a pagubelor provocate de pandemia de COVID-19 înainte de primul trimestru al anului 2021. Aceasta a făcut referire în special, pe lângă schema suedeză menționată, la o schemă de ajutor adoptată de Regatul Norvegiei și pentru care SAS ar fi eligibilă. Regatul Danemarcei s-a angajat astfel să solicite rambursarea ajutorului care rezultă din măsura în cauză, în măsura în care aceasta, cumulată cu altele, inclusiv cu cele acordate de autorități străine, ar depăși paguba suferită efectiv de SAS.
- 49 În consecință, reclamanta nu poate susține în mod întemeiat că Comisia nu a luat în considerare ajutoarele acordate de Regatul Norvegiei și de Regatul Suediei și nici pe cele care ar putea fi acordate înainte de luna martie 2021.
- 50 În al patrulea rând, potrivit reclamantei, Comisia nu a ținut seama de avantajul concurențial care rezultă din caracterul discriminatoriu al măsurii în cauză.
- 51 În această privință, trebuie arătat că, în scopul aprecierii compatibilității unui ajutor cu piața internă, avantajul conferit de ajutorul menționat beneficiarului său nu include eventualul beneficiu economic realizat de acesta prin exploatarea avantajului respectiv. Un astfel de beneficiu poate să nu fie identic cu avantajul care constituie ajutorul în cauză sau chiar să se dovedească inexistent, fără ca această împrejurare să poată justifica o apreciere diferită a compatibilității ajutorului amintit cu piața internă (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 21 decembrie 2016, Comisia/Aer Lingus și Ryanair Designated Activity, C-164/15 P și C-165/15 P, EU:C:2016:990, punctul 92).
- 52 În consecință, trebuie să se constate că, în mod întemeiat, Comisia a ținut seama de avantajul conferit SAS, astfel cum rezultă din măsura în cauză, după cum reiese din cuprinsul punctelor 40-46 de mai sus. În schimb, nu se poate reproșa Comisiei că nu a stabilit existența unui eventual beneficiu economic rezultat din acest avantaj.

- 53 În aceste condiții, reclamanta nu poate reproșa în mod întemeiat Comisiei că nu a ținut seama de un eventual avantaj concurențial care rezultă din caracterul discriminatoriu pe care îl invocă.
- 54 În consecință, al doilea motiv invocat de reclamantă trebuie respins.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea de către Comisie a unor dispoziții referitoare la liberalizarea transportului aerian în cadrul Uniunii

- 55 Reclamanta susține că Comisia a încălcat principiul nediscriminării, precum și libera prestare a serviciilor și libertatea de stabilire pentru motivul că măsura în cauză ar conferi condiții mai favorabile rezervate întreprinderilor stabilite în Danemarca.
- 56 Comisia, Regatul Danemarcei, Republica Franceză și SAS contestă argumentația reclamantei.
- 57 Trebuie amintit că un ajutor de stat care încalcă dispoziții sau principii generale ale dreptului Uniunii nu poate fi declarat compatibil cu piața internă (Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, punctul 44; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punctele 50 și 51).

Cu privire la încălcarea principiului nediscriminării

- 58 Principiul nediscriminării impune ca situații comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situații diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punctul 66; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 5 iunie 2018, Montero Mateos, C-677/16, EU:C:2018:393, punctul 49).
- 59 Elementele ce caracterizează diferite situații și, astfel, caracterul comparabil al acestora trebuie să fie determinate și evaluate în special în lumina obiectului și a finalității actului Uniunii care instituie distincția în cauză. În plus, trebuie luate în considerare principiile și obiectivele domeniului din care face parte actul respectiv (Hotărârea din 16 decembrie 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine și alții, C-127/07, EU:C:2008:728, punctul 26).
- 60 Pe de altă parte, trebuie amintit că principiul proporționalității, care se numără printre principiile generale ale dreptului Uniunii, impune ca actele instituțiilor Uniunii să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de reglementarea în cauză (Hotărârea din 17 mai 1984, Denkavit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, punctul 25), fiind stabilit că, atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconvenientele cauzate nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate [Hotărârea din 30 aprilie 2019, Italia/Consiliul (Cota de pescuit pentru peștele-spadă mediteraneean), C-611/17, EU:C:2019:332, punctul 55 și jurisprudența citată].
- 61 Reclamanta susține că decizia atacată autorizează un tratament discriminatoriu care nu ar fi necesar pentru atingerea obiectivului măsurii în cauză, și anume repararea pagubelor provocate de pandemia de COVID-19. Ea consideră că obiectivul menținerii conectivității Danemarcei, precum și a conectivității intrascandinave, menționat de asemenea în această decizie, încalcă articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE și impune să se țină seama de alte companii aeriene în măsura în care acestea reprezintă 68 % din totalitatea traficului aerian de pasageri intern și internațional al Danemarcei. În plus, obiectivul menținerii conectivității intrascandinave ar constitui o discriminare pe motiv de naționalitate. De asemenea, criteriul statului membru care a eliberat SAS licența de operare, utilizat în decizia atacată, ar constitui o discriminare pe motiv de naționalitate.

- 62 În această privință, în primul rând, trebuie arătat că, contrar celor susținute de reclamantă, măsura în cauză nu are ca obiectiv, pe lângă acela de a despăgubi parțial SAS pentru paguba rezultată din pandemia de COVID-19, să mențină conectivitatea Danemarcei, precum și „accesibilitatea intrascandinavă”.
- 63 Astfel, pe de o parte, trebuie arătat că reclamanta face trimitere, în această privință, la considerentele (21)-(26) ale deciziei atacate. Or, considerentele respective sunt cuprinse în cadrul secțiunii intitulată „Beneficiar”, care se limitează să descrie beneficiarul măsurii în cauză, și anume SAS. Pe de altă parte, din cuprinsul secțiunii intitulată „Obiectivul măsurii” din decizia menționată și în special din considerentul (5) al acesteia rezultă că măsura în cauză urmărește numai să despăgubească parțial SAS pentru paguba rezultată din anularea sau din reprogramarea zborurilor sale ca urmare a instituirii unor restricții de călătorie în contextul pandemiei de COVID-19.
- 64 Rezultă că reclamanta nu poate susține în mod întemeiat nici că măsura în cauză a fost acordată SAS pentru motivul că aceasta era titulara unei licențe de operare în sensul articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 septembrie 2008 privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate (JO 2008, L 293, p. 3), eliberată de Regatul Danemarcei. Astfel, Comisia a considerat, desigur, în secțiunea intitulată „Beneficiar” din decizia atacată, că SAS era singura companie aeriană care era titulara unei licențe eliberate de Regatul Danemarcei, care ar fi „esențială pentru accesibilitatea către, din și în cadrul [acestui stat membru]”. Totuși, trebuie arătat că, întrucât obiectivul măsurii în cauză nu este acela de a asigura accesibilitatea Danemarcei, această considerație a Comisiei nu poate fi interpretată ca având drept scop să justifice faptul că de măsura în cauză trebuia să beneficieze numai SAS.
- 65 În al doilea rând, trebuie arătat că de un ajutor individual precum cel în cauză beneficiază, prin definiție, numai o singură întreprindere, cu excluderea tuturor celorlalte întreprinderi, inclusiv a celor care se află într-o situație comparabilă cu cea a beneficiarului acestui ajutor. Astfel, prin natura sa, un asemenea ajutor individual instituie o diferență de tratament sau chiar o discriminare, care este însă inerentă caracterului individual al măsurii menționate. Or, a susține, precum reclamanta, că ajutorul individual în cauză este contrar principiului nediscriminării echivalează în esență cu a pune în discuție în mod sistematic compatibilitatea cu piața internă a oricărui ajutor individual numai ca urmare a caracterului său intrinsec exclusiv și prin aceasta discriminatoriu, deși dreptul Uniunii le permite statelor membre să acorde ajutoare individuale, cu condiția ca toate cerințele prevăzute la articolul 107 TFUE să fie îndeplinite.
- 66 În această privință, s-a arătat de altfel la punctul 24 de mai sus că, în ceea ce privește în special articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, statele membre nu sunt obligate să repare totalitatea pagubelor provocate de un eveniment extraordinar și, pe cale de consecință, să acorde ajutoare tuturor victimelor acestor pagube.
- 67 În al treilea rând, trebuie arătat că, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 59 de mai sus, reclamanta susține în mod întemeiat că toate companiile aeriene care își desfășoară activitatea în Danemarca au fost afectate de restricțiile referitoare la pandemia de COVID-19 și că, în consecință, toate acestea au suferit, la fel ca SAS, o pagubă rezultată din anularea sau din reprogramarea zborurilor lor ca urmare a instituirii unor restricții de călătorie în contextul pandemiei de COVID-19.
- 68 Totuși, dacă se presupune că, astfel cum afirmă reclamanta, diferența de tratament instituită prin măsura în cauză, prin faptul că de aceasta beneficiază numai SAS, poate fi asimilată unei discriminări, trebuie să se verifice dacă aceasta este justificată de un obiectiv legitim și dacă este necesară, adecvată și proporțională pentru atingerea acestuia (a se vedea punctele 58 și 60 de mai sus). De asemenea, în măsura în care reclamanta se referă la articolul 18 primul paragraf TFUE, trebuie subliniat că, potrivit acestei dispoziții, se interzice orice discriminare exercitată pe motiv de cetățenie sau naționalitate în domeniul de aplicare al tratatelor, „fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care le prevăd”. Prin urmare, trebuie să se verifice dacă respectiva diferență de tratament este permisă în raport cu

articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, care constituie temeiul juridic al deciziei atacate. Examinarea menționată implică, pe de o parte, ca obiectivul măsurii în cauză să îndeplinească cerințele prevăzute de această din urmă dispoziție și, pe de altă parte, ca modalitățile de acordare a măsurii în cauză, și anume, în speță, faptul că de aceasta beneficiază numai SAS, să fie de natură să permită atingerea obiectivului respectiv și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea sa.

- 69 În ceea ce privește obiectivul măsurii în cauză, reclamanta nu contestă că despăgubirea pentru o pagubă care rezultă din anularea sau din reprogramarea zborurilor unei companii aeriene ca urmare a instituirii unor restricții de călătorie în contextul pandemiei de COVID-19 permite repararea pagubelor provocate de această pandemie. Astfel cum s-a arătat la punctul 19 de mai sus, reclamanta nu contestă nici că pandemia de COVID-19 constituie un eveniment extraordinar în sensul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE.
- 70 În ceea ce privește modalitățile de acordare a măsurii în cauză, Comisia a arătat în decizia atacată că SAS, ale cărei operațiuni se concentrau în Danemarca, Suedia și Norvegia, reprezenta două treimi din traficul aerian intrascandinav, 33 % din traficul la aeroportul Copenhaga (Danemarca), 32 % din traficul total intern și internațional în Danemarca și 40 % din conectivitatea internă a Danemarcei. Or, însăși reclamanta recunoaște că „[c]ota de piață constituie un indicator acceptabil al pagubelor suferite de companiile aeriene”.
- 71 Reclamanta arată totuși că o astfel de împrejurare nu permite justificarea diferenței de tratament care rezultă din măsura în cauză. Astfel, aceasta consideră că diferența de tratament menționată nu este proporțională, întrucât măsura respectivă acordă SAS integralitatea ajutorului destinat reparării pagubei provocate de pandemia de COVID-19, în condițiile în care SAS ar suferi mai puțin de 35 % din această pagubă.
- 72 În această privință, din decizia atacată rezultă că SAS, ca urmare a cotelor sale de piață mai importante, a fost afectată în mai mare măsură de restricțiile referitoare la pandemia de COVID-19 decât celelalte companii aeriene prezente în Danemarca. Acest lucru este confirmat, de altfel, de datele care figurează în anexa A.3.2 la cererea introductivă, din care reiese că SAS deținea cea mai mare cotă de piață în Danemarca, în proporție de 34 %, și că această cotă de piață era semnificativ mai ridicată decât cele ale celui mai apropiat concurent al său și ale reclamantei, care nu dețineau decât o cotă de piață de 18 % și, respectiv, de 9 %.
- 73 În plus, reiese mai precis din datele menționate la punctul 70 de mai sus că SAS este, proporțional, semnificativ mai afectată de aceste restricții decât reclamanta, care nu realiza, astfel cum rezultă din anexa A.3.2 la cererea introductivă, decât o parte minimă din activitatea sa cu destinația Danemarca și dinspre acest stat, spre deosebire de SAS, pentru care această parte este mult mai importantă.
- 74 În consecință, trebuie să se constate că diferența de tratament în favoarea SAS este adecvată în vederea reparării pagubelor rezultate din restricțiile menționate și nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv, în conformitate cu motivele arătate deja la punctele 40-49 de mai sus.
- 75 În plus, reclamanta nu demonstrează că, ținând seama de quantumul redus al măsurii în cauză, amintit la punctul 43 de mai sus, în raport cu evaluarea pagubei suferite de SAS, amintită la punctul 31 de mai sus, repartizarea respectivei sume între toate companiile aeriene prezente în Danemarca nu ar fi lipsit de efect util măsura menționată.
- 76 Rezultă că era justificat ca beneficiul măsurii în cauză să fie acordat numai SAS și că măsura în cauză nu încalcă principiul nediscriminării.

Cu privire la încălcarea libertății de stabilire și a liberei prestări a serviciilor

- 77 Trebuie amintit că, pe de o parte, dispozițiile Tratatului FUE referitoare la libertatea de stabilire urmăresc să asigure beneficiul tratamentului național în statul membru gazdă (a se vedea Hotărârea din 6 octombrie 2015, Finanzamt Linz, C-66/14, EU:C:2015:661, punctul 26 și jurisprudența citată).
- 78 Pe de altă parte, libera prestare a serviciilor se opune aplicării oricărei reglementări naționale al cărei efect este de a face ca prestarea de servicii între state membre să fie mai dificilă decât prestarea de servicii realizată exclusiv în cadrul unui stat membru, independent de existența unei discriminări în funcție de cetățenie sau naționalitate ori de reședință (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2003, Stylianakis, C-92/01, EU:C:2003:72, punctul 25). Este însă necesar să se constate că, în temeiul articolului 58 alineatul (1) TFUE, libera prestare a serviciilor în domeniul transporturilor este reglementată de dispozițiile titlului privind transporturile, și anume titlul VI din Tratatul FUE. Astfel, libera prestare a serviciilor în materie de transporturi este supusă, în cadrul dreptului primar, unui regim juridic special (Hotărârea din 18 martie 2014, International Jet Management, C-628/11, EU:C:2014:171, punctul 36). În consecință, articolul 56 TFUE, care consacră libera prestare a serviciilor, nu este aplicabil ca atare domeniului navigației aeriene (Hotărârea din 25 ianuarie 2011, Neukirchinger, C-382/08, EU:C:2011:27, punctul 22).
- 79 Prin urmare, măsurile de liberalizare a serviciilor de transporturi aeriene pot fi adoptate numai în temeiul articolului 100 alineatul (2) TFUE (Hotărârea din 18 martie 2014, International Jet Management, C-628/11, EU:C:2014:171, punctul 38). Or, astfel cum arată în mod întemeiat reclamanta, legiuitorul Uniunii a adoptat Regulamentul nr. 1008/2008 în temeiul acestei dispoziții, care are ca scop tocmai definirea condițiilor de aplicare, în sectorul transportului aerian, a principiului liberei prestări a serviciilor (a se vedea prin analogie Hotărârea din 6 februarie 2003, Stylianakis, C-92/01, EU:C:2003:72, punctele 23 și 24).
- 80 În speță, trebuie arătat că reclamanta susține în esență că măsura în cauză constituie un obstacol în calea libertății de stabilire și a liberei prestări a serviciilor ca urmare a caracterului său discriminatoriu.
- 81 Or, deși este adevărat că măsura în cauză privește un ajutor individual de care beneficiază numai SAS, reclamanta nu demonstrează în ce mod acest caracter exclusiv este de natură să descurajeze stabilirea sa în Danemarca sau efectuarea de către aceasta de prestări de servicii cu destinația și dinspre această țară. Reclamanta nu a identificat în special elementele de fapt sau de drept care ar face ca schema de ajutor în discuție să producă efecte restrictive care le-ar depăși pe cele care declanșează interdicția prevăzută la articolul 107 alineatul (1) TFUE, dar care, astfel cum s-a considerat la punctele 58-76 de mai sus, sunt totuși necesare și proporționale în vederea reparării pagubelor provocate de evenimentul extraordinar pe care îl constituie pandemia de COVID-19, în conformitate cu cerințele prevăzute la articolul 107 alineatul (2) litera (b) TFUE.
- 82 În consecință, măsura în cauză nu poate constitui un obstacol în calea libertății de stabilire sau a liberei prestări a serviciilor. Rezultă că reclamanta nu poate reproșa în mod întemeiat Comisiei că nu a examinat compatibilitatea acestei măsuri cu libertatea de stabilire și cu libera prestare a serviciilor.
- 83 În aceste condiții, al treilea motiv invocat de reclamantă trebuie respins.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe încălcarea de către Comisie a drepturilor procedurale ale reclamantei prin refuzul de a iniția procedura oficială de investigare în pofida unor dificultăți serioase

- 84 Reclamanta susține că examinarea efectuată de Comisie era insuficientă, în special în ceea ce privește proporționalitatea măsurii în cauză, precum și compatibilitatea acesteia cu principiul nediscriminării și cu principiile referitoare la libera prestare a serviciilor și la libertatea de stabilire. Or, caracterul insuficient al acestei examinări ar dovedi existența unor dificultăți serioase care ar fi trebuit să determine Comisia să inițieze procedura oficială de investigare și să permită reclamantei să își prezinte observațiile și, astfel, să influențeze investigarea menționată.
- 85 Comisia, Regatul Danemarcei, Republica Franceză și SAS contestă argumentația reclamantei.
- 86 Trebuie arătat, astfel cum indică în esență Comisia, că al patrulea motiv al reclamantei prezintă în realitate un caracter subsidiar, pentru cazul în care Tribunalul nu ar fi examinat temeinicia aprecierii ajutorului ca atare. Astfel, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că un asemenea motiv urmărește să permită să se considere admisibilă introducerea de către o parte interesată, în această calitate, a unei acțiuni în temeiul articolului 263 TFUE, ceea ce, altfel, i s-ar refuza (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 mai 2011, Comisia/Kronoply și Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, punctul 48, și Hotărârea din 27 octombrie 2011, Austria/Scheucher-Fleisch și alții, C-47/10 P, EU:C:2011:698, punctul 44). Or, Tribunalul a examinat primele trei motive ale acțiunii, referitoare la temeinicia aprecierii ajutorului ca atare, astfel încât un asemenea motiv este lipsit de finalitatea sa declarată.
- 87 În plus, trebuie să se constate că acest motiv este lipsit de conținut autonom. Astfel, în cadrul unui asemenea motiv, reclamantul poate invoca, în scopul protejării drepturilor procedurale de care beneficiază în cadrul procedurii oficiale de investigare, numai argumente de natură să demonstreze că aprecierea informațiilor și a elementelor de care dispunea sau putea să dispună Comisia, în cadrul fazei de examinare preliminară a măsurii notificate, ar fi trebuit să dea naștere unor îndoieli privind compatibilitatea acesteia din urmă cu piața internă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, punctul 81, Hotărârea din 9 iulie 2009, 3F/Comisia, C-319/07 P, EU:C:2009:435, punctul 35, și Hotărârea din 24 mai 2011, Comisia/Kronoply și Kronotex, C-83/09 P, EU:C:2011:341, punctul 59), precum caracterul insuficient sau incomplet al examinării efectuate de Comisie în cadrul procedurii de examinare preliminară sau existența unor plângeri din partea unor terți. Or, trebuie arătat că al patrulea motiv reia în mod mai concis argumentele invocate în cadrul primului, al celui de al doilea și al celui de al treilea motiv, fără a evidenția elemente specifice referitoare la eventuale dificultăți serioase.
- 88 Pentru aceste considerente, trebuie să se constate că, întrucât Tribunalul a examinat pe fond motivele menționate, nu este necesar să se examineze temeinicia acestui motiv.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea de către Comisie a articolului 296 al doilea paragraf TFUE

- 89 Reclamanta susține că Comisia a încălcat articolul 296 al doilea paragraf TFUE în măsura în care nu a apreciat avantajul concurențial acordat SAS, nu a explicat modul în care a determinat quantumul măsurii în cauză, nu a evaluat pagubele provocate de pandemia de COVID-19 și nu a verificat conformitatea acestei măsuri cu principiul nediscriminării, precum și cu principiile referitoare la libera prestare a serviciilor și la libertatea de stabilire. Astfel, raționamentul Comisiei ar fi inexistent, tautologic sau contradictoriu.

- 90 În ședință, reclamanta a adăugat că evenimentul extraordinar, în sensul articolului 107 alineatul (2) litera (b) TFUE, în discuție în speță, nu este identificat în mod clar în decizia atacată. Aceasta a arătat că decizia atacată face referire la restricțiile de călătorie, care ar fi fost eliminate între jumătatea lunii iunie și începutul lunii iulie a anului 2020, în timp ce paguba provizorie estimată de Regatul Danemarcei corespundea „pierderii de valoare adăugată” între anii 2019 și 2020 și anii 2020 și 2021.
- 91 Comisia, Regatul Danemarcei, Republica Franceză și SAS contestă argumentația reclamantei.
- 92 În această privință, trebuie amintit că motivarea impusă la articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de justificările măsurii luate, iar instanței competente să își exercite controlul. Astfel, cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații pe care îl pot avea destinatarii actului sau alte persoane vizate în mod direct și individual de actul respectiv. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea unui act respectă cerințele impuse la articolul 296 TFUE trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink’s France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, punctul 63, Hotărârea din 22 iunie 2004, Portugalia/Comisia, C-42/01, EU:C:2004:379, punctul 66, și Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punctul 79).
- 93 Referitor la natura actului în cauză, în speță, decizia atacată a fost adoptată la încheierea fazei preliminare de examinare a ajutoarelor, instituită prin articolul 108 alineatul (3) TFUE, al cărui scop este numai acela de a permite Comisiei să își formeze o primă opinie cu privire la compatibilitatea parțială sau totală a ajutorului respectiv, fără a fi inițiată procedura oficială de investigare, prevăzută la alineatul (2) al articolului menționat, care, în ceea ce o privește, este destinată să permită Comisiei să obțină informații complete cu privire la toate datele referitoare la acest ajutor.
- 94 Or, o astfel de decizie, care se adoptă în termene scurte, trebuie să cuprindă numai motivele pentru care Comisia consideră că nu se află în prezența unor dificultăți serioase de apreciere a compatibilității ajutorului respectiv cu piața internă (Hotărârea din 22 decembrie 2008, Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, punctul 65).
- 95 În această privință, în primul rând, referitor la valoarea avantajului concurențial și la quantumul ajutorului, trebuie arătat că, în decizia atacată, Comisia a explicat că Regatul Danemarcei nu putea stabili quantumul măsurii în cauză, întrucât SAS nu negociase încă o linie de credit de tip revolving beneficiind în același timp de această măsură la data adoptării acestei decizii. Aceasta a estimat însă rata care i-ar fi fost impusă în lipsa măsurii menționate, astfel cum s-a menționat la punctul 43 de mai sus. În plus, Comisia a apreciat compatibilitatea măsurii menționate cu piața internă ținând seama de valoarea nominală a acesteia.
- 96 Pe de altă parte, în măsura în care reclamanta face referire la avantajul concurențial care rezultă din caracterul discriminatoriu al măsurii în cauză, este suficient să se constate, după cum rezultă din cuprinsul punctului 52 de mai sus, că Comisia nu era obligată să ia în considerare un asemenea avantaj pentru a aprecia compatibilitatea acestei măsuri cu piața internă, astfel încât nu era obligată nici să îl menționeze în decizia atacată.
- 97 În sfârșit, Comisia, pe de o parte, a evaluat paguba suferită de SAS ca fiind între 5 și 15 miliarde SEK și, pe de altă parte, a indicat elementele amintite la punctul 35 de mai sus, care ar trebui luate în considerare în vederea calculării acestei pagube de către Regatul Danemarcei.

- 98 În al doilea rând, în ceea ce privește principiul nediscriminării și principiile referitoare la libera prestare a serviciilor și la libertatea de stabilire, trebuie amintit, desigur, că, în cazul în care beneficiarii actului, pe de o parte, și alți operatori excluși, pe de altă parte, se află într-o situație comparabilă, instituția Uniunii emitentă a actului este obligată să explice, în cadrul unei motivări specifice, în ce mod diferența de tratament astfel instituită este justificată în mod obiectiv (Hotărârea din 15 aprilie 2008, Nuova Agricast, C-390/06, EU:C:2008:224, punctul 82). Cu toate acestea, în speță, trebuie să se constate că decizia atacată conține elementele amintite la punctul 70 de mai sus, care permit să se înțeleagă motivul pentru care Comisia a considerat că era justificat ca SAS să fie singura care poate beneficia de măsura în cauză.
- 99 În al treilea rând, în ceea ce privește evenimentul extraordinar în discuție în speță, trebuie arătat că, astfel cum s-a menționat la punctul 19 de mai sus și astfel cum rezultă din considerentele (51)-(56) ale deciziei atacate, Comisia a considerat că pandemia de COVID-19 constituia un asemenea eveniment.
- 100 Pe de altă parte, deși, în considerentul (3) al deciziei atacate, se menționează, desigur, în mod specific restricții și recomandări de călătorie adoptate de Regatul Danemarcei, de Regatul Suediei și de Regatul Norvegiei în cursul lunilor aprilie și mai ale anului 2020, pe de o parte, este necesar să se arate că obiectivul măsurii în cauză, menționat în considerentul (5) al acestei decizii, este de a despăgubi parțial SAS pentru paguba rezultată din anularea sau din reprogramarea zborurilor sale ca urmare a instituirii unor restricții de călătorie în contextul pandemiei de COVID-19, fără ca aceste restricții să fie identificate cu precizie. În consecință, din decizia atacată nu reiese că paguba suferită de SAS era limitată la cea care rezultă din restricțiile menționate în considerentul (3) al acestei decizii, iar nu la eventuale restricții care ar fi putut fi de asemenea adoptate în contextul pandemiei de COVID-19 ulterior deciziei menționate. Pe de altă parte, este necesar să se constate că decizia atacată nu exclude posibilitatea ca restricțiile menționate în considerentul (3) al acestei decizii să aibă un efect asupra traficului aerian chiar și după ridicarea acestora, în conformitate cu previziunile Comisiei amintite la punctul 31 de mai sus. Prin urmare, trebuie arătat că nu exista nicio contradicție în faptul de a considera în același timp că paguba suferită de SAS rezulta din restricții de călătorie în contextul pandemiei de COVID-19 și că această pagubă se putea materializa până în anul 2021.
- 101 Rezultă că decizia atacată este suficient motivată și că, în consecință, al cincilea motiv invocat de reclamantă trebuie înlăturat.
- 102 Din ansamblul celor ce precedă rezultă că acțiunea trebuie respinsă în totalitate, fără a fi necesară pronunțarea cu privire la admisibilitatea sa.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 103 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea sa la suportarea propriilor cheltuieli de judecată, precum și a celor efectuate de Comisie, în conformitate cu concluziile acesteia din urmă, inclusiv a cheltuielilor de judecată efectuate în cadrul cererii de aplicare a regimului de confidențialitate.
- 104 Regatul Danemarcei și Republica Franceză suportă propriile cheltuieli de judecată, în temeiul articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.
- 105 SAS suportă propriile cheltuieli de judecată, în temeiul articolului 138 alineatul (3) din Regulamentul de procedură.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a zecea extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) **Respinge acțiunea.**
- 2) **Obligă Ryanair DAC la suportarea propriilor cheltuieli de judecată, precum și a celor efectuate de Comisia Europeană, inclusiv a cheltuielilor de judecată efectuate în cadrul cererii de aplicare a regimului de confidențialitate.**
- 3) **Regatul Danemarcei, Republica Franceză și SAS AB suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Van der Woude

Kornezov

Buttigieg

Kowalik-Bańczyk

Hesse

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 14 aprilie 2021.

Semnături